

Nr 291.

Af herr **Hedström m. fl.**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till jakt.*

På senare tider har man alltmera insett den stora ekonomiska betydelse det matnyttiga villebrådet äger uti allmänna hushållningen. Detta gäller uppenbarligen i särskildt hög grad i fråga om ett land med så stora skogsmarker och så stor geografisk utsträckning i öfrigt som vårt. Det har emellertid dröjt mycket länge innan, denna sanning så att säga brutit igenom hos oss och ännu i denna dag finnes många, till och med bland jordägarne själfva, som ej fullt inse jaktens stora betydelse i ekonomiskt hänseende. Hvad kan nu orsaken härtill vara? Jo, enligt vår uppfattning, hufvudsakligen den, att jaktvärden icke nog beaktats, och att därför tillgången på nyttigt vildt i vårt land icke på långa vägar är så god, som den med bättre jaktvård och skötsel kunde blifva. I samma mån som man genom lämplig vård vinner ökning uti vildt-tillgången, skall nog insikten om jaktens verkliga värde alltmera inses, och sedan går utvecklingen i rätt riktning af sig själf. Men de första stegen äro här som alltid de svåraste. Det gäller, såvidt vi förstå, i främsta rummet att bibringa alla dem, som idka jakt, en rätt uppfattning om jaktvårdens betydelse, så att icke som hittills den åsikten får kvarstå: »andra må skona det villebråd, som för fortplantningens skull måste skonas; jag bryr mig inte om att skona något af de djur jag kan åtkomma.» För att åstadkomma en ändring uti detta afseende torde det viktigaste vara att verka för att jakten ordnas så, att en-hvar jägare skaffar sig en bestämd jaktmark, där han det ena året efter det andra utöfvar jakt, så att han vet, att om han rätt sköter jakten och vårdar det vilda, så gagnar detta i främsta rummet honom själf genom en alltmera ökad tillgång på vildt. Dessutom måste ovillkorligen

åvägabringas noggrann kontroll öfver att jakt icke öfvas å oloffig tid eller å oloffig mark. Huru kan man begära, att en ägare eller innehafvare af en fastighet, till hvilken höra jaktmarker, skall med rätt uppfattning af att för det vildas fortbestånd vårda jakten och vid jaktens utöfning skona de djur, som därvid i främsta rummet böra skonas, om han vet, att kanhända dagen därpå hans jaktmark blir afjagad af personer, som icke hafva någon rätt att bemäktiga sig hans villebråd och icke hafva det minsta intresse af huru vildttillgången på denna jaktmark i framtiden blir. Det må ju beklagas, att under sådana förhållanden ägaren af jaktmarken själf någon gång tänker: »Det tjänar intet till att jag sparar de djur, som för det vildas fortbestånd böra sparas, då jag icke har någon utsikt, att dessa djur ändå få vara vid lif.» Ett sådant åskådningssätt af en jaktmarksägare kan, säga vi, beklagas, men man äger knappast anledning att förvåna sig däröfver under de oeffterrättliga förhållanden, som i fråga om jaktens utöfning nu här i landet förefinnas. Det är ju under nuvarande förhållanden ytterst svårt för en jordägare att kunna skydda sin jaktmark från tjufskytte, och i många fall och på många trakter skulle det t. o. m. anses som ovänligt och ogint, att en jordägare önskade bevara sin jaktmark från utomstående personers jaktifver. Uppfattningen om att jakt-rätten är en rätt, som är värdefull och en rätt som bör tillkomma jordägaren och jordinnehafvaren lika oförkränkt som hvarje annan rätt till enskild egendom, bör komma till erkännande och bryta igenom; detta är ett absolut villkor för att de stora förutsättningar vi hafva att af våra vidsträckta jaktmarker uttaga stora ekonomiska värden må kunna utnyttjas. Vi tro, att detta inte kan ske på något bättre sätt än att söka genom införande af jaktmärke få kontroll å alla dem, som nu utöfva jakt. Det synes oss som om detta medel, där det hittills användts, visat sig hafva medfört ett synnerligen godt resultat och vi tro, att det särskildt i vårt land och under våra nuvarande förhållanden skulle visa sig mycket välgörande utan att, såvidt vi inse, medföra några olägenheter för andra än för dem, som äro intresserade af att oloffligt jaga på annans mark. Vi betona uttryckligen, att vi anse landets jordägare hafva rätt att fordra en sådan kontroll öfver alla dem, som skola tillåtas jaga, och att det endast på detta sätt skall blifva möjligt att jordägare, som själfva hafva intresse af jaktvärden, skola kunna skydda sina jaktmarker från oberättigadt intrång från sådana jägare, som ej hafva sådant intresse.

Då uti Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 98, med förslag till lag om rätt till jakt, jaktpass eller jaktmärke föreskrifvits endast för

utländsk undersåte, få vi därför hemställa, att skyldighet att utlösa jaktmärke måtte utsträckas äfven till svenska undersåtar, som vilja använda skjutgevärd vid jakt, och vi bifoga här nedan förslag i sådant afseende. Till följd af den korta tid, vi haft för denna motions utarbetande finnas måhända formella brister uti förslaget. Vi anhålla därför att vederbörande utskott måtte i sådant fall föreslå nödiga formella ändringar äfvensom att på lämpligt ställe uti lagen inpassa stadgandena och att därvid bestämma paragrafernas nummer.

Vi föreslå sålunda,

att Riksdagen måtte uti lagen om rätt till jakt införa nedanstående bestämmelser:

§.

Hvar och en, som utöfvar jakt med skjutgevärd, skall därvid med undantag för de fall, som uti § här nedan nämnas, vara försedd med ett för det löpande året å den jagande utställt jaktmärke.

§.

Jaktmärke utfärdas för visst kalenderår samt gäller för lofflig jakt inom riket i dess helhet.

§.

Ej må jaktmärke öfverlätas eller till annan för begagnande utlämnas. Sker det, vare jaktmärket förbrutet och vare såväl öfverlåtaren som den, till hvilken öfverlåtelsen skett, underkastade ansvar på sätt nedan stadgas.

§.

Hvarje kommun å landet eller i stad skall bestämma den afgift, som för jaktmärke skall erläggas, dock minst tre kronor och högst femton kronor, hvilken afgift tillfaller kommunens kassa. Sådant beslut lände till efterrättelse från början af näst påföljande kalenderår intill slutet af det år, hvarunder beslut om afgiftens utgående med förändradt belopp blifvit fattadt.

Jaktmärke utfärdas å landet af kommunalnämndens ordförande och i stad af polismyndighet, eller, där särskild person efter vederbörande kommunalstyrelses förslag blifvit därtill af Konungens befallningshafvande förordnad, af denne. Jaktmärke utlöses af en hvar inom den kommun, där han är mantalsskrifven.

Om jaktpass för utländsk undersåte gälle hvad därom särskildt är stadgadt.

Närmare föreskrifter om jaktmärke och hvad vid utfärdande af sådant är att iakttaga meddelas af Konungen.

§.

Den, som efter det denna lag trädt i kraft genom laga kraftägande utslag blifvit ådömd straff för jakt under oloflig tid eller fångst med olaga redskap, mister det jaktmärke, han möjligen kan innehafva, och förlorar rätt att utlösa jaktmärke under ett år från den dag utslaget vunnit laga kraft. Den, som efter det denna lag trädt i kraft ådömts straff för jakt under oloflig tid eller fångst med olaga redskap två gånger, mister innehafvande jaktmärke och förlorar rätt att förvärfva sådant märke under två år från den dag straffet slutligen ådömdes.

Den, som efter det denna lag trädt i kraft ådömts straff för jakt under oloflig tid eller fångst med olaga redskap tre gånger, mister innehafvande jaktmärke och vare för all framtid förlustig rätt att utlösa jaktmärke.

§.

Hvad om jaktmärke är stadgadt gäller icke för jakt, däri Konungen eller medlem af det kungl. huset deltagar.

Samma stadganden äga ej heller tillämplighet:

å till skogsstaten hörande förvaltande och bevakande personal såvida angår dem tillåten jakt å kronans mark äfvensom elever och lärningar vid skogsläroverken i fråga om jakt, som af dem för deras utbildning utöfvas å de under läroverkens vård och förvaltning ställda skogar;

i fråga om jakt inom Västerbottens och Norrbottens lappmarker;

i fråga om jakt efter säl och sträckande sjöfågel i skärgården eller vid hafskusten;

med afseende å jakt, som omförmäles uti §§ 7, 10 och 12 här ofvan;

i fråga om jakt å mark, som till jaktpark eller djurgård är inhägnad, eller skytte i gård eller trädgård, äfven om det är att anse såsom jakt;

med afseende å enskild ägare eller innehafvare af jord samt sådan jakträttsinnehafvares familj för jakt å den mark ägaren eller innehafvaren äger eller innehar.

§.

Förseelse mot stadgandena om jaktmärke straffas med böter från 5 till 20 kronor och åtalas af allmän åklagare så ock af förvaltande eller bevakande personal vid jägeristaten.

Stockholm den 16 april 1912.

P. E. Hedström. G. Nic. Torgén. J. M. Johansson i Mellbyn.

Herman Andersson, Grimbo. J. R. Sundström.

Emil Molin, Dombäcksmark.

Nr 292.

Af herr **Hedström m. fl.**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till jakt.*

Den värsta skada, som kan tillfogas det nyttiga villebrådet är att under dess fortplantningstid jakthundar löpa lösa uti jaktmarken. Det är uppenbart att sådana hundar vid dessa tider rent utaf kunna ihjälbita och uppäta de allra flesta ungar af det mindre villebrådet. Särskildt strängt förbud måste därför bestämmas för jakthundars kringströfvande under den tiden i mark, där villebråd finnes. Det synes oss därför icke